

Lausunto Parikkalan tilapäisen rajanylityspaikan pysyvästä sulkemisesta

KH 26.02.2024 § 58
156/00.04.00/2024

Valmistelija

Elinvoimajohtaja Janne Weander

Selostus

Venäjän ulkoministeriö on toimittanut Suomelle syyskuussa 2023 nootilla pöytäkirjan, joka koskee Parikkala – Syväoro ja Inari – Inari tilapäisten rajanylityspaikkojen sulkemista ja poistamista Suomen ja Venäjän välisten rajanylityspaikkojen luettelosta. Mikäli edellä mainitut tilapäiset rajanylityspaikat suljetaan, Suomen ja Venäjän väliselle rajalle ei jää yhtään ajoneuvoliikenteelle tarkoitettua tilapäistä rajanylityspaikkaa.

Euroopan unioni on kiinnittänyt aiemmin huomiota Suomen tilapäisiin rajanylityspaikkoihin. EU-oikeuden näkökulmasta tilapäiset rajanylityspaikat ovat syrjiviä, sillä Suomen ja Venäjän välisen valtakunnanrajan ylityspaikoista tehdyn Suomen tasavallan hallituksen ja Venäjän federaation hallituksen välisen sopimuksen (SopS 66/1994, jäljempänä rajanylityspaikkasopimus) 5 artiklan mukaan rajanylitys on sallittua niiden kautta vain Suomen ja Venäjän kansalaisille ja ajoneuvoille.

Tilapäisten rajanylityspaikkojen avaaminen ja sulkeminen tapahtuu rajanylityspaikkasopimuksen 5 artiklan mukaan Suomen tasavallan Rajavartiolaitoksen päällikön ja Venäjän federaation rajajoukkojen komentajan välisellä pöytäkirjalla sen jälkeen, kun asiasta on kummassakin maassa sovittu asianomaisten viranomaisten kanssa.

Rajavartiolaitos pyytää Savonlinnan kaupunkia lausumaan mahdollisen kantansa Parikkalan ja Inarin tilapäisten rajanylityspaikkojen pysyvästä sulkemisesta. Liite 1.

Ennen Venäjän aloittamaa hyökkäyssotaa Ukrainaan vuonna 2022, Suomen hallitus linjasi vuonna 2019, että Parikkalan rajanylityspaikka kansainvälistettäisiin vuonna 2024. Savonlinnan kaupunki on päättänyt asiaa koskevassa kannanotossa 30.8.2021 esittää Suomen hallitukselle määrärahojen varaamista rajanylityspaikan kansainvälistämistä varten. Liite 2.

Parikkalan kunta on vastaavassa lausunnossaan 19.2.2024 todennut, että nykytilanteessa on välttämätöntä pitää rajanylityspaikka suljettuna, mutta sen kokonaan lakkauttaminen vaarantaisi normaaliaikoina tarpeellisen kansainvälisen rajanylityspaikan toteutumisen. Savonlinna on tehnyt Parikkalan kunnan kanssa pitkään yhteistä edunvalvoltaa rajanylityspaikan kansainvälistämiseksi.

Tehdyn selvityksen mukaan normaaliloissa kansainvälinen rajanylityspaikka Parikkalassa toisi vakiintuessaan lisätuloa Itä-Suomen matkailuun 70-80 miljoonaa euroa. Työllisyysvaikutus näistä matkailijoista olisi noin 385 henkilötyövuotta. Lisäksi puuta käyttävän teollisuuden raaka-aineen saanti on heikentynyt, ja Venäjältä tulevan puun merkitys korostuu jatkossakin, mikäli rajaliikenne tulevaisuudessa normalisoituu

Lapsivaikutusten arviointi

Yritysvaikutusten arviointi

Esittelijä Kaupunginjohtaja Laine Janne

Päätösehdotus Venäjältä on normaalioloissa tullut Savonlinnaan noin 100.000 matkailijaa vuosittain sekä tuotu merkittäviä määriä raaka-ainetta Savonlinnan alueen metsäteollisuudelle. Vaikutukset aluetalouteen ovat huomattavia ja tähän perustuen Suomen hallitus on aiemmin linjannut rajanylityspaikan kansainvälistämisestä. Savonlinnan kaupunki yhtyy Parikkalan kunnan lausuntoon ja toteaa, että nykytilanteessa rajanylityspaikan kansainvälistäminen ei tietenkään ole ajankohtaista, mutta sen kokonaan lakkauttaminen vaarantaisi normaaliaikoina tarpeellisen kansainvälisen rajanylityspaikan toteutumisen. Suomen ja Venäjän suhteiden mahdollisesti tulevaisuudessa jossain vaiheessa palautuessa, tulee varata mahdollisuus kansainvälistää rajanylityspaikka.

Käsittely Puheenjohtaja Eija Stenberg ilmoitti, että hän on ollut valmistelemaan asiaa maakuntahallituksen valmistelu-elimen jäsenenä ja näin ollen esteellinen käsittelemään asiaa ja poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi (yleislausekejäävi, HallL 28 § 1. mom. k. 7).
Varajäsen Mervi Lipsanen saapui kokoukseen asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.
Puheenjohtajana toimi kaupunginhallituksen I vpj. Tuukka Suomalainen.

Mervi Lipsanen teki Aila Makkosen ja Pekka Kilpeläisen kannattaman esittelijän ehdotuksesta poikkeavan muutosesityksen:
Savonlinnan kaupunki yhtyy Parikkalan kunnan lausuntoon ja toteaa, että nykytilanteessa rajanylityspaikan kansainvälistäminen ei ole ajankohtaista, mutta sen kokonaan lakkauttaminen vaarantaisi normaaliaikoina tarpeellisen kansainvälisen rajanylityspaikan toteutumisen. Olosuhteiden muuttuessa tulee varata mahdollisuus kansainvälistää rajanylityspaikka. Vaikka tilapäinen rajanylityspaikka voi olla suljettuna liikenteeltä vuosiakin, Parikkalan tilapäisen rajanylityspaikan tilannetta tulee tarkastella muutaman vuoden välein sekä tarpeen mukaan maailmanpoliittisen tilanteen olennaisesti muuttuessa.

Puheenjohtaja totesi, että koska oli tehty kaupunginjohtajan esityksestä poikkeava kannatettu esitys, oli asiassa suoritettava äänestys.

Suoritettussa äänestyksessä kaupunginjohtajan esityksen puolesta annettiin 7 jaa -ääntä (Valkonen Esa, Kokko Lea, Kukkonen Juha, Pekkonen Pasi, Tiainen Jarmo, Suomalainen Tuukka ja Laamanen Kirsti) ja Mervi Lipsanen esityksen puolesta 3 ei -ääntä (Kilpeläinen Pekka, Makkonen Aila ja Lipsanen Mervi).

Päätös Puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen hyväksyneen esittelijän päätösehdotuksen.

Tiedoksi Rajavartiolaitos